

Proti myšlence křesťanských politických stran
Michael Schluter
září 2003

Překlad věnován Viktoriji.

Jakožto malý křesťanský think-tank se muselo Jubilee Centrum intenzivně zabývat otázkou, jak uvést křesťanské hodnoty do veřejného života. Jednou z možností, kterou křesťané využívají několik posledních desetiletí, především pak v kontinentální Evropě, je utváření křesťanských politických stran. Sám mám blízké přátele, kteří jsou zapojeni do snah vytvořit křesťanskou politickou stranu v Británii. Zatímco respektují jejich upřímnou motivaci jakožto také věřící a miluji je jakožto své blízké, věřím, že dělají chybu. Proč? Dovolte mi zmínit čtyři důvody.

Za prvé, zatímco by mezi křesťany měla existovat shoda pokud jde o hodnoty a principy, mohou se od sebe lišit a často se skutečně liší, pokud jde o konkrétní politické kroky. Vezměme příklad otázky otevírací doby obchodů v neděli: zatímco většina křesťanů se shoduje v tom, že je v zájmu společnosti, aby jeden den ze sedmi byl nechán prost obchodních aktivit, neshodují se už pokud jde o to, zda by svátečního charakteru neděle mělo být dosaženo zákazem otevření obchodu (Německo), omezením práv firem zaměstnávat lidi o nedělích (Francie) či jinými způsoby.¹ V případě Jižní Afriky 80. let dvacátého století, se křesťané měli shodnout na tom, že princip apartheidu je nesprávný, ale bylo by legitimní, pokud by se rozcházeli v názorech na to, zda sankce jsou či nejsou nejefektivnějším způsobem, jak na vládu Jižní Afriky vyvíjet tlak, aby změnila svoji politiku. Křesťané by se měli shodovat, pokud jde o princip, ale jejich názory se mohou rozcházet, pokud jde o praktické politické kroky. A protože politické strany musejí být o praktických politických krocích a ne jen o principech, je nevhodné, podle mého názoru, aby byla kterákoli strana označována za „křesťanskou“.

Za druhé, veřejnost může oprávněně od kterékoli politické strany, která se nazývá „křesťanskou“, požadovat, aby byla vedena a spravována křesťany. Jak se tohoto však docílí v praxi? Jestliže taková strana vznikne, bude možno najít dostatek křesťanů, kteří budou připraveni za tuto stranu kandidovat a obsadit všechny politické a administrativní pozice? Jestliže bude muset být křesťanské jen vedení politické strany, budou existovat nějaká omezení, pokud jde o program a fungování strany pro ty, kdo nejsou křesťany? Budou moci vstoupit do takové politické strany občané, kteří nejsou křesťany? Pokud ano a pokud se stanou většinou strany, pak bude dost dobře pravděpodobné, že taková politická strana bude vystavena dilematu, zda setrvá při svém křesťanském ethosu a nebo užstane skutečně demokratickou institucí.

A za třetí, existence křesťanské politické strany představuje určité nebezpečí pro křesťany samotné. Politické strany užívají politickou moc a je správné, že by se křesťané měli pokoušet získat moc pro blaho svých spoluobčanů. Nicméně, vždy existovalo nebezpečí, že křesťané užijí svého náboženství a svého vztahu k Bohu jako prostředku dosažení či legitimaci moci. V Ježíšově době židovští vůdci užívali chrám a další symboly svého náboženství jako zdroj svého politického postavení a kontroly zdrojů. A právě proto, že Ježíš vystupoval proti tomuto jejich zneužívání náboženské víry, která jim byla dána, se spojili, aby se Krista zbavili (Evangelium podle Marka 11, 12 – 18). I Starý zákon zdůrazňuje, že je důležité králi zabránit, aby měl i funkci ve chrámu (Druhá kniha královská 26, 19 – 21).

Krom toho, spojit označení „křesťanská“ s politickou stranou kalí vody evangelismu. Evangelium se primárně netýká organizace lidských vztahů, ať už na místní, národní či mezinárodní úrovni. Evangelium se týká hlavně a především lidského vztahu k Bohu a pak vztahu lidí v rámci společenství věřících. Samozřejmě že věřím, že evangelium musí mít vliv na způsob, jakým se společnost organizuje a že Bible má hodně co říci o užívání moci – což je přesně důvod, proč jsme založili Jubilee Centrum. Avšak společenské implikace evangelia nesmějí pokřivit či zmenšit ústřední poselství evangelia.

Pamatuji, jak jsem jednou cestoval do Rwandy s belgickým kolegou a diskutovali jsme o aktivitách Křesťanské demokratické strany v jeho zemi. On hovořil o, podle jeho názoru, inspirativním chování představitelů této strany, kteří zákulisně vyjednávali a lhali o hlavních politických otázkách, atd. Nebyl jsem si moc jistý, zda můj společník byl schopný správně rozlišovat mezi touto „křesťanskou politickou stranou“ a královstvím Božím.

Dovolte mi ještě poslední poznámku, která asi poněkud trochu zmírní mé námitky vůči existenci křesťanských politických stran. V jisté situaci může být volení „křesťanské politické strany“ „menším zlem“. To záleží na možnostech výběru v daných volbách. Takže argumentovat proti existenci křesťanské politické strany tak, jak jsem právě předvedl, nebude vždy znamenat odmítnutí volit takovou stranu. Takové jsou už pragmatické souvislosti praktického politického života.

Z anglického originálu „The case against Christian political parties“ publikovaného dne 23.zář, Jubilee Centre, UK, přeložil Martin Damašek, Amsterdam, 31. října 2008.

Tento článek byl původně zveřejněn na adrese: <http://www.jubilee-centre.org/document.php?id=108>. Použito se svolením. Jubilejní centrum a autor si vyhrazuje veškerá práva.

¹ *Poznámka překladatele:* Jako zajímavé se mi v této souvislosti jeví nedávné diskuse týkající se uzákonění jednotné maximální délky pracovního týdne v rámci celé Evropské unie. Příznačné je, že to byly hlavně členské státy, které vstoupily do Unie v roce 2004, kdo návrhu na uzákonění jednotné maximální délky

pracovního týdne pro celou EU oponoval. Dodnes je tak tato oblast v pravomoci jednotlivých členských států.